

ДОКЛАД

№7/19.12.2025 г.

за извършен вътрешен одит

Код документа:	ЦКА/ДВО_ПО-07_ГПВО-01_25
Период на одита:	19 декември 2025 г.
Място на одита:	СА „Д. А. Ценов” – Свищов
Критерии за одит:	• приложимите вътрешни и външни нормативни документи • утвърдените документи от системата за управление на качеството на СА „Д. А. Ценов“, касаещи проверяваните звена • изисквания от стандарт ISO 9001:2015
Одитен екип:	1. Доц. д-р Любка Илиева – водещ одитор

Докладът е
изготвен от:

Доц. д-р Любка Илиева –
водещ одитор

(подпис)

Докладът е
представен на и
приет от:

доц. д-р Искра Пантелеева
Директор ЦКА

(подпис)

проф. д-р Светослав
Илийчовски

Заместник-ректор "Учебна
дейност и акредитация"

(подпис)

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”

ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Настоящият доклад е изготвен на основание на Годишен план за вътрешните одити в СА „Д. А. Ценов” - ЦКА/ГПВО-01_25, организирани съгласно ISO 9001:2015, „Управление на риска” и елемент „Управление на документи и записи“.

Докладът съдържа оценка на дейностите, свързани с управлението и поддържането на СУК и съответствието им с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове и с утвърдените документи от Системата за управление на качеството на СА „Д. А. Ценов“, касаещи проверяваните звена. Одитът се проведе чрез проверка на съответствието на управленските процеси и документацията на СУК с действащите правила и процедури по вътрешните и външните нормативни актове, касаещи проверяваните звена.

Процесният одит обхваща оценка на съответствието на процеси „Управленски процеси“ с:

- приложимите вътрешни и външни нормативни документи;
- утвърдените документи от системата за управление на качеството на СА „Д. А. Ценов“, касаещи проверяваните звена;
- изисквания от стандарт ISO 9001:2015.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“

ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

1. Увод

На основа Годишния план за вътрешни одити на СУК (ЦКА/ГПВО-01/2025) и План за одит (ЦКА/ПО-07/2025) са проведени срещи на одитора с представители на одитираните звена, съгласно Заповед №1352/12.12.2025 г. на Ректора на СА.

Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов е приемник на официално откритото на 8 ноември 1936 година Висше търговско училище, преименувано през 1945 година на Висше училище за стопански и социални науки, през 1952 година – на Висш финансово-стопански институт и през 1995 година – на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“.

Седалището на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ е в гр. Свищов. Стопанска академия „Д. А. Ценов“ е държавно висше училище, специализирано за обучение на студенти, докторанти и специализанти в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“ и за осъществяване на научноизследователска дейност в същата област. Академията е юридическо лице, което осъществява своята дейност в съответствие със Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Р България и другите нормативни актове, регламентиращи нейната дейност.

При оценяване на резултатите от обучението, Академията прилага Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS). Научната политика на Академията е в съответствие с принципите, заложи в Европейската харта на учените и Кодекса за поведение при назначаване на изследователи.

Осигуряването на качеството на обучението, на академичния състав и на осъществяваните основни, управленски и спомагателни дейности в СА „Д. А. Ценов“ е в съответствие с изградената Система за управление на качеството (СУК).

За регламентиране дейността на висшето училище в различните области и конкретизиране устройството и дейността на различни органи и звена, Академията приема правилници и други вътрешни нормативни актове, в съответствие със ЗВО.

2. Цел, задачи и технология на одита

Цел на одита: оценка на дейностите, свързани с управлението и поддържането на СУК и съответствието им с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове и с утвърдените документи от системата за управление на качеството на СА „Д. А. Ценов“, касаещи проверяваните звена.

Задачите на одита са дефинирани така:

1. оценка на съответствието на управленските процеси и документацията на СУК с действащите правила и процедури по вътрешните и външните нормативни актове;
2. оценка на изпълнението на дейностите по стратегическо планиране и изпълнение на мандатната програма;
3. оценка на съответствието на процесите по управление на качеството с действащите правила и процедури по вътрешните и външните нормативни актове;
4. оценка на съответствието на процесите по управление на риска с действащите правила и процедури по вътрешните и външните нормативни актове;

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”

ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

5. оценка на съответствието на процесите по управление на акредитацията с действащите правила и процедури по вътрешните и външните нормативни актове;

6. оценка на съответствието на процесите по финансово управление и контрол с действащите правила и процедури по вътрешните и външните нормативни актове.

Технологията на процесния одит включва анализ и преценка на **степента на съответствие** на управленските процеси и документацията на СУК с действащите правила и процедури по вътрешните и външните нормативни актове. В извадката бяха включени Академично ръководство, отдел „Финансово управление и контрол, и ОП“, „Финансово-счетоводен отдел“, „Център за качество и акредитация“. Оценката на управленските процеси и документацията на СУК е извършена въз основа на събиране на първична информация за администрацията, обслужването, организацията и управлението на качеството в СА „Д. А. Ценов“.

3. Констатации от одита

3.1. Общи констатации

Управлението на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ се характеризира с висока резултатност и институционална ефективност, потвърдени чрез външна оценка на Министерството на образованието и науката с почти максимален резултат по стратегическите цели и индикатори. Институционалното развитие се основава на ясно формулирани визия, мисия и приоритети, реализирани чрез действаща Мандатна програма 2024–2028 г., както и на функционираща Система за управление на качеството, съобразена с изискванията на БДС EN ISO 9001:2015, включваща процедури за качество на обучението и научните изследвания, управление на рисковете, защита на интелектуалната собственост и финансов контрол. Академията поддържа действаща Политика по качеството, Наръчник по качеството и вътрешни нормативни документи, съгласувани с националната нормативна уредба.

В отговор на проверката на място от експерти на МОН на 20 и 21.11.2024 г. са предприети конкретни организационни и нормативни мерки за подобряване на контрола върху учебния процес, като са въведени вътрешни правила и механизми за текущ и последващ контрол на посещаемостта и провеждането на аудиторните занятия, както и действия за стриктно съобразяване на управленските процедури с изискванията на Закона за висшето образование.

При последваща проверка на МОН на 30.10.2025 г. е отчетено ниско ниво на студентска посещаемост, вследствие на което са отправени препоръки за устойчив контрол и стимулиране на присъствието. В отговор ръководството е въвело инструкция за вътрешен контрол и мониторинг на учебните занятия, регламентираща системно отчитане на присъствията, периодични проверки и документална проследимост чрез протоколи и регистри, както и допълнителни организационни и комуникационни мерки за повишаване на студентската ангажираност и подобряване на дисциплината в учебния процес.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

В контекста на извършените от МОН проверки през 2025 г. в редица висши училища в страната, резултатите показват, че ниската посещаемост на лекции и упражнения е по-скоро системен за националната система на висшето образование проблем, а не изолиран случай. На този фон констатациите при Стопанска академия „Д. А. Ценов“ следва да се разглеждат в по-широкия контекст на общата тенденция в страната. Важно е да се отчете, че в Академията са предприети конкретни и проследими мерки – въведени са вътрешни правила и инструкция за контрол и мониторинг на учебните занятия, регламентирано е системно отчитане на посещаемостта чрез протоколи и регистри, както и организационни и комуникационни инициативи за повишаване на студентската ангажираност. Тези действия показват активна управленска реакция и стремеж към постепенно подобряване на аудиторното присъствие и дисциплината в учебния процес, съобразно възможностите и спецификата на институцията.

На 05.11.2025 г. е проведен Съвет по качеството, в който са разгледани дейностите по осигуряване на качеството, разглеждани са и анализирани политиката по качеството, целите по качеството и оценката на външните и вътрешните обстоятелства, отчитани са рисковете, които произтичат от промените във вътрешната и външната среда на Академията, анализирани са резултатите от измерванията на удовлетвореността от качеството на обучение от студенти и заинтересовани страни, отчетени са отправените в резултат на проучването предложения за подобряване на качеството.

В резултат на одита се констатира, че обучението е осигурено с необходимите ресурси – материални и човешки. Към момента на проведения одит на основен трудов договор са 159 преподаватели и 100 служители.

Създадени са условия за обмен на информация с вътрешните и външните заинтересовани страни. Създадена е система за водене на документирана информация за всички процеси, свързани с управление на качеството на обучението и научноизследователската дейност в Академията.

Стопанска академия извършва обучение в ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“ в две акредитирани професионални направления – 3.7. Администрация и управление и 3.8. Икономика.

Документалното осигуряване на процедурите по акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол (САНК) в СА „Д. А. Ценов“, съгласно изискванията на Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА), се администрират и координират от сектор „Атестиране, акредитиране и САНК“ към Центъра за качество и акредитация (ЦКА).

През учебната 2024/2025 г. е открита процедура за програмна акредитация на ПН 3.8. Икономика, като са подадени комплекти доклади, обхващащи цялостната програмна акредитация в професионално направление 3.8 „Икономика“ – включително самооценки на обучението в различни образователни степени и форми, самооценки на докторски програми от широкия спектър икономически научни направления, както и отчет за изпълнението на дадените препоръки от предходни процедури. Документацията

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“

ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

отразява както развитието и качеството на бакалавърските и магистърските програми, в т.ч. дистанционното обучение, така и състоянието и напредъка на докторските програми в основните области на икономическата наука. В периода 25–28.11.2025 г. в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ бяха проведени акредитационни срещи от Експертна група на НАОА. Процедурата протече в установения ред, като към момента се очаква изготвянето и предоставянето на официалния доклад с констатации и препоръки от проведената акредитация.

Финансово-счетоводните дейности обхващат процесите и дейностите при счетоводното отчитане на операциите, свързани с изпълнението на бюджета; отчитане на резултатите от стопанската дейност и разпореждането с имуществото и финансите, както и процесите и дейностите по изготвянето на Годишния финансов отчет на Академията, съгласно Закона за счетоводството (ЗС) и другите нормативни актове, касаещи счетоводното отчитане.

ФСД се осъществяват от финансово-счетоводния отдел (ФСО), който се ръководи от главния счетоводител. Към ФСО е организиран специализиран архив на финансово-счетоводни документи, съгласно разпоредбите на действащото законодателство. Главният счетоводител отговаря за поддържането на архива на финансово-счетоводната дейност.

През 2025 г. е извършен един одит от Сметната палата, при който е констатирано, че ГФО за 2024 година дава ярна и честна представа за финансовото състояние на СА „Д. А. Ценов“, за финансовите резултати от дейността и паричните потоци за годината, в съответствие с приложимата обща рамка за отчитане в публичния сектор. В резултат на проверката не са констатирани неправилни отчитания, не са констатирани случаи на несъобразяване на законите и другите нормативни разпоредби и не са констатирани съществени недостатъци във вътрешния контрол.

Прегледан е Риск-регистърът на СА „Д. А. Ценов“, в който са отразени идентифицираните рискове. През одитирания период са идентифицирани 2 нови риска. Идентифицирани са два основни типа оперативни риска. Първият е свързан с човешкия фактор и нивото на подготвеност на служителите при работа с нови функционалности на вътрешната информационна система, а вторият – с организационната дисциплина и спазването на учебните графици и академичните стандарти в образователния процес.

В отговор са предприети целенасочени мерки както в посока повишаване на компетентностите, така и в посока засилване на контрола. За технологичния риск е организирано специализирано обучение на персонала на място с практическа демонстрация на новите възможности на системата, което е довело до по-добра адаптация и увереност при работа. За организационния риск е въведен постоянен вътрешен мониторинг, формализиран чрез разработване на официална инструкция за контрол върху учебния процес, която регламентира изискванията към графици, трудовата дисциплина и академичните стандарти. В резултат и при двата риска първоначалното ниво е редуцирано до ниско, а остатъчният риск е оценен като

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”

ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

незначителен и приемлив. За всички идентифицирани и вписани рискове са предвидени и предприети необходимите мерки за преодоляването им.

Дейностите по разпореждане с имуществото и финансите на СА „Д. А. Ценов“ се администрира от отдел „Финансово управление и контрол, и ОП“ при спазването на процедурите, описани в СФУК и в съответствие с националните нормативни документи, касаещи бюджетните организации. През 2025 г. са подготвени 5 обществени поръчки, съгласно План за обществените поръчки за 2025 г., с Вх. №93.00-75/17.12.2025 г., които отговарят на изискванията на Закона за обществените поръчки (ЗОП) и Вътрешните правила за провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов. Управлението на собствеността на Академията се извършва съгласно Системата за финансово управление и контрол на СА „Д. А. Ценов“ и Наръчника на Системата за финансово управление и контрол на СА „Д. А. Ценов“. С Приемо-предавателен протокол от 15.01.2024 г. е приет Наръчник на система за финансово управление и контрол на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ (Версия 3 от 01.02.2024 г.)

3.2. Конкретни констатации

Одитирано звено	Положителни констатации	Препоръки и възможности за подобряване
Ръководство на Стопанска академия	• Ръководството е ангажирано с поддържането и осигуряването на качеството • Ръководството следи за актуализиране на вътрешните нормативни документи, касаещи качеството на обучение и научни изследвания в Академията • Ръководството осъществява контрол за спазването на нормативните изисквания и изискванията в системата за управление на качеството в СА „Д. А. Ценов“	• Препоръчително е частично актуализиране на документацията на СУК
Финансово управление и контрол	• Всички процедури се извършват в съответствие с вътрешните и националните нормативни изисквания.	• Няма
Финансово-счетоводен отдел	• Всички процедури се извършват в съответствие с вътрешните и националните нормативни изисквания.	• Няма

4. Заключение от одита

От извършените дейности по одита и направените оценки могат да бъдат формулирани следните **общи изводи**:

Първо, организацията е създала, внедрила, поддържа и непрекъснато подобрява своята СУК като е очертала необходимите процеси и техните взаимодействия, в съответствие с изискванията на действащите вътрешни и външни обстоятелства, в това число националните и вътрешните нормативни документи.

Второ, висшето ръководство познава и се ангажира с осигуряване качеството в Стопанска академия като планира и осъществява непрекъснатото подобряване на Системата за управление на качеството.

Трето, разработени са процедури по планиране на обучението и научните изследвания, определени са изискванията към образователния и научния продукт, предвидени са мерки за наблюдение, измерване, анализ и оценяване на продуктите, организиран е ефективен процес за обмяна на информация със заинтересованите страни, предвидени са мерки за управление на несъответстващия продукт. За всички процедури се води документирана информация и се съхраняват записи от всички дейности, свързани с качеството.

Четвърто, Стопанска академия е предприела мерки за подобряване на ефективността и ефикасността от действието на СУК, създала е съответните писмени процедури за наблюдение, измерване и анализ на учебната и научно-изследователската дейност и постоянно предприема мерки за подобряване качеството.

Пето, разработена е Стратегия за управление на риска и се води Риск-регистър, който позволява да се проследяват и контролират предприетите действия по идентифицираните потенциални рискове.

Шесто, разработени са процедури по осъществяване на финансово-счетоводните дейности, които се извършват съгласно действащите национални нормативни изисквания.

При проведения одит **не са констатирани несъответствия** с действащата в страната и в Стопанска академия нормативна уредба, с елементите на стандарта ISO 9001:2015 и изискванията на МОН и НАОА. Предложените в одита през 2024 г. възможности за подобряване са реализирани в значителна степен, като изпълнението им е осъществявано поетапно и в съответствие с наличните ресурси и водещите приоритети в дейността на Стопанска академия. Предприетите действия показват последователност и ангажираност към усъвършенстване на процесите, като част от мерките са напълно въведени, а други се доразвиват в рамките на текущите организационни и финансови възможности.

Одитираните дейности и процеси показват ефикасно организиране, администриране, управление и контрол на качеството, спазване на нормативните изисквания и предвидените в Системата за управление на качеството в Стопанска академия принципи.